

Rodové a vekové zloženie fyzických osôb – podnikateľov v roku 2010

Bratislava, marec 2012

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Rodové zloženie fyzických osôb – podnikateľov	4
3. Veková štruktúra fyzických osôb – podnikateľov.....	7
4. Štruktúra mladých podnikateľov – fyzických osôb vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov.....	9
5. Štruktúra začínajúcich podnikateľov – novo zaradených fyzických osôb do registra organizácií ŠUSR v roku 2010.....	13
6. Záver.....	19

1. Úvod

V roku 2010 bolo na Slovensku podľa údajov Štatistického úradu SR evidovaných 410 308 fyzických osôb – podnikateľov. V medziročnom porovnaní ich počet poklesol o 0,95 %. Z celkového počtu fyzických osôb – podnikateľov bolo 384 202 živnostníkov, 18 378 osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a 7 728 samostatne hospodáriacich roľníkov - SHR. K medziročnému poklesu došlo najmä v dôsledku zníženia celkového počtu živnostníkov o 3 674 (o 0,9 %) a samostatne hospodáriacich roľníkov o 289 (o 3,6 %). Počet osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach sa medziročne zvýšil o 404 (o 2,2 %).

Z pohľadu odvetvovej štruktúry živnostníkov patria medzi najvýznamnejšie odvetvia (podľa SK NACE) obchod so 105 301 živnostníkmi, stavebníctvo s 88 260 živnostníkmi, priemysel s 63 049 živnostníkmi a obchodné služby (sekcia SK NACE K až N) s 50 959 živnostníkmi. V sektore dopravy a informácií pôsobí 24 871 živnostníkov, v ostatných službách (sekcia SK NACE O až S) 23 820 živnostníkov, v ubytovaní a stravovaní 15 005 živnostníkov a v pôdohospodárstve (sekcia SK NACE A) 12 937 živnostníkov.

Najviac živnostníkov v roku 2010 medziročne pokleslo v obchode (o 3 716), v priemysle (o 1 611), v ubytovaní a stravovaní (o 215), v stavebníctve (o 182). Medziročne najviac narástol počet živnostníkov v obchodných službách (o 1 266), ostatných službách (568) a v doprave a informáciách (o 428).

Takmer jedna tretina (31,8 %) osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach v roku 2010 pôsobila v oblasti pomocných činností v poisťovníctve a v dôchodkovom zabezpečení, 29,5 % osôb pôsobilo v oblasti ambulantnej a zubnej lekárskej činnosti, 21,5 % v oblasti právnych činností, 6,6 % v oblasti architektonických a inžinierskych činností, 4,2 % v oblasti veterinárnych činností a 6,8 % osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach pôsobilo v ostatných oblastiach.

Z hľadiska jednotlivých krajov najviac živnostníkov v roku 2010 pôsobilo podľa údajov z registra organizácií ŠUSR v Bratislavskom kraji (58 282), v Prešovskom kraji pôsobilo 56 443 živnostníkov, v Žilinskom kraji 56 079, v Nitrianskom kraji 47 759, v Trenčianskom kraji 43 553, v Trnavskom kraji 42 004, v Banskobystrickom kraji 41 156 a v Košickom kraji 38 926. Z pohľadu jednotlivých okresov najviac živnostníkov podniká v okresoch Žilina (13 785), Nitra (12 322), Bratislava V (11 883), Prešov (11 093), Dunajská Streda (10 621) a Bratislava II (10 412). Najmenšie počty živnostníkov sú v okresoch Medzilaborce (622), Sobrance (855) a Poltár (1 024).

Každý piaty samostatne hospodáriaci roľník (20,0 %) pôsobil v roku 2010 v Nitrianskom kraji, 17,6 % pôsobilo v Banskobystrickom kraji, 14,8 % v Košickom kraji, 13,1 % v Prešovskom a Žilinskom kraji, 11,6 % v Trnavskom kraji, 6,2 % v Bratislavskom kraji a 3,6 % v Trenčianskom kraji.

Z celkového počtu osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach v roku 2010 pôsobilo 20,0 % v Bratislavskom kraji, 14,4 % v Košickom kraji, 13,0 % v Prešovskom kraji, 12,8 % v Nitrianskom kraji, 11,2 v Banskobystrickom kraji, 10,2 % v Žilinskom kraji, 9,6 % v Trenčianskom kraji a 8,8 % v Trnavskom kraji.

Podľa údajov štvrtročného podnikového výkazníctva ŠUSR sa fyzické osoby podnikatelia (fyzické osoby podnikatelia a nimi zamestnávané osoby) v roku 2010 podieľali na celkovej zamestnanosti v podnikateľskom sektore 36,7 %.

V rámci jednotlivých odvetví dosahujú živnostníci 5,6 % podiel na tržbách za vlastné výkony a tovar v priemysle, 14,8 % podiel v obchode, 13,8 % podiel v doprave, 14,4 % podiel vo vybraných trhových službách a 34,0 % podiel na produkcii v stavebníctve.

V ďalších častiach materiálu sú primárne prezentované štatistické ukazovatele za kategóriu živnostníkov, ktorá sa na celkovom počte fyzických osôb - podnikateľov podieľa 93,4 %.

2. Rodové zloženie fyzických osôb – podnikateľov

Z celkového počtu fyzických osôb – podnikateľov evidovaných v registri organizácií Štatistického úradu SR bolo ku koncu roka 2010 72,5 % mužov a 27,5 % žien. Pri medziročnom porovnaní došlo k zníženiu podielu žien o 0,2 percentuálneho bodu (p.b.). V porovnaní s rokom 2007 podiel žien poklesol o 0,5 p.b..

V rámci jednotlivých právnych foriem dosahovali ženy – podnikateľky v roku 2010 najväčšie zastúpenie u osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach (54,1 %). Podstatne nižšie zastúpenie mali u živnostníkov (26,3 %) a samostatne hospodáriacich roľníkov (24,8 %).

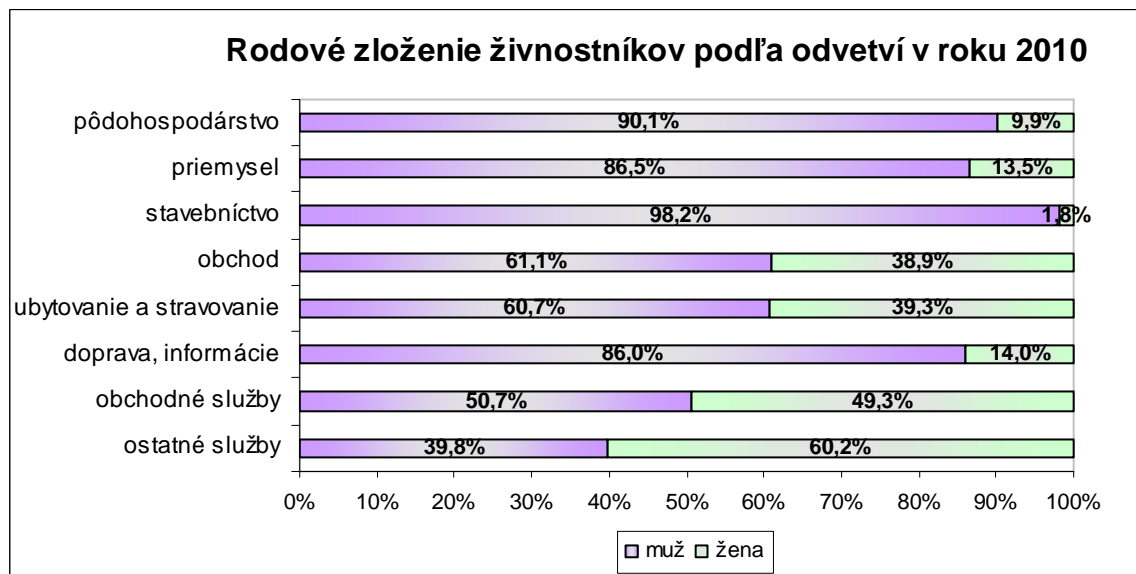
Tab č. 1: Rodové zloženie fyzických osôb – podnikateľov podľa právnej formy

Rod/právna forma	živnostníci	samostatne hospodáriaci roľníci	slobodné povolania	spolu FO – podnikatelia
muž	73,7%	75,2%	45,9%	72,5%
žena	26,3%	24,8%	54,1%	27,5%

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Najvyšší podiel dosahujú ženy – živnostníčky v odvetví (podľa SK NACE) ostatných služieb (60,2 %), obchodných služieb (49,3 %), obchode (38,9 %) a v ubytovaní a stravovaní (39,3 %). Naopak najmenšie zastúpenie majú ženy – živnostníčky v stavebníctve (1,8 %), pôdohospodárstve (9,9 %), priemysle (13,5 %) a v doprave a informáciách (14,0 %). Rodové zloženie živnostníkov podľa jednotlivých odvetví je znázornené v grafe č. 1.

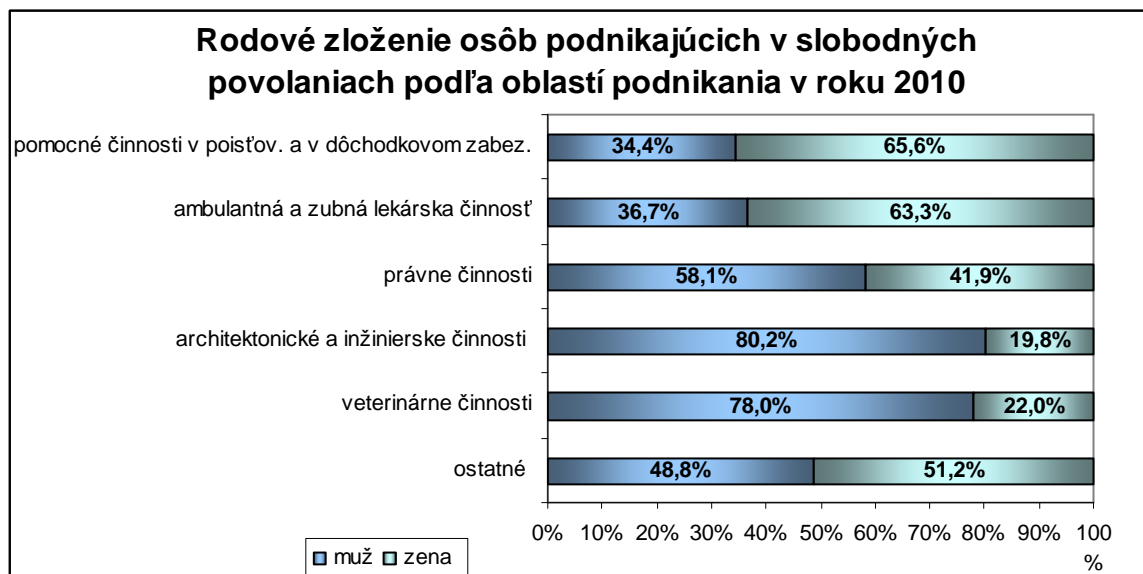
Graf č.1

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Ženy podnikajúce v slobodných povolaniach dosiahli nadpriemerné zastúpenie v oblasti pomocných činností v poisťovníctve a dôchodkovom zabezpečení (65,6 %), v ambulancnej a zubnej lekárskej činnosti (63,3 %) a v ostatných činnostiach. Naopak, menej ako priemerné zastúpenie mali ženy podnikajúce v slobodných povolaniach v oblasti právnych činností (41,9 %), veterinárnych činností (22,0 %) a architektonických a inžinierskych činností (19,8 %).

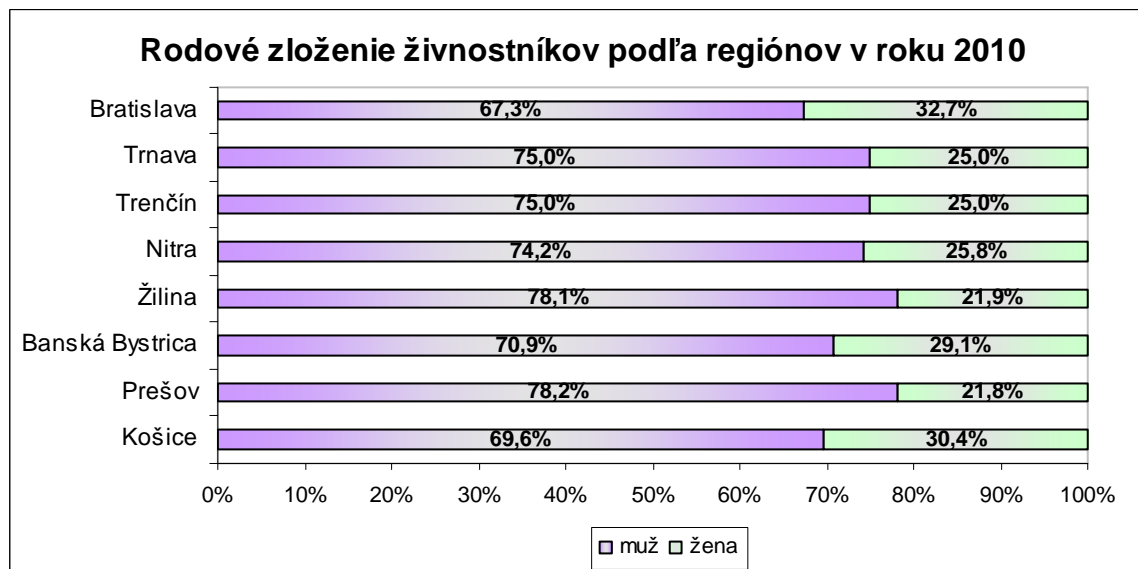
Graf č.2

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Viac ako priemerné mali ženy – živnostníčky zastúpenie v Bratislavskom kraji (32,7 %), Košickom kraji (30,4 %) a Banskobystrickom kraji (29,1 %). V ostatných krajoch dosahovali podiel od 21,8 % do 25,8 %, pričom v Prešovskom kraji to bolo 21,8 %, Žilinskom kraji 21,9 %, v Trnavskom a Trenčianskom kraji 25,0 % a v Nitrianskom kraji 25,8 %. Rodové zloženie živnostníkov podľa jednotlivých krajov SR je uvedené v grafe č. 3.

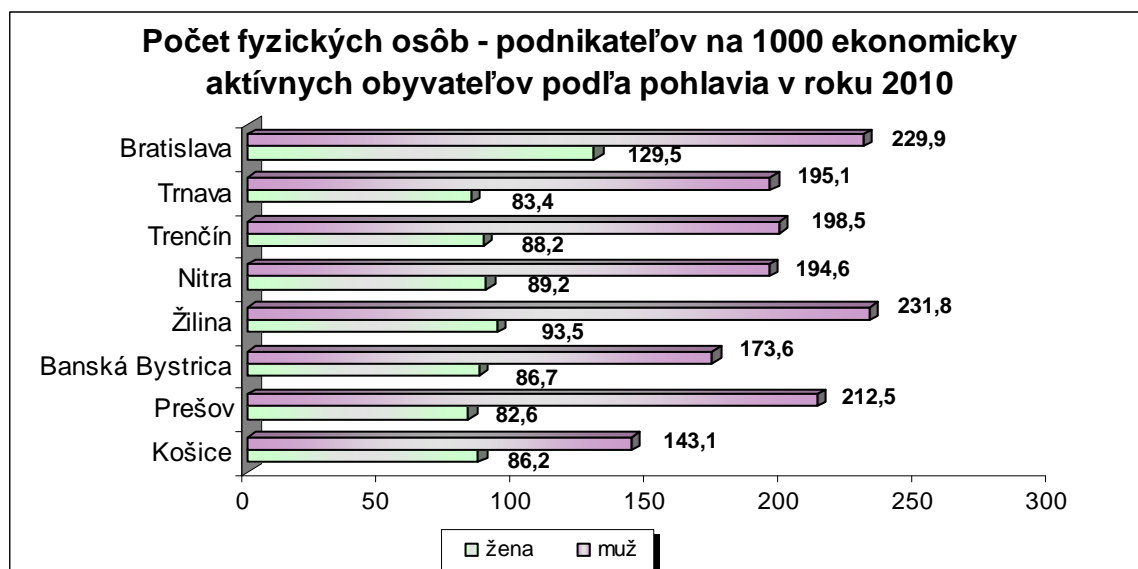
Graf č.3

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Z hľadiska posúdenia ekonomickej aktivity podnikajúcich mužov a žien v jednotlivých regiónoch je v grafe č. 4 znázornený ukazovateľ podielu počtu fyzických osôb – podnikateľov na celkovom počte ekonomicke aktívneho obyvateľstva podľa pohlavia a regiónu. Najvyšší počet fyzických osôb (podnikateľov) – mužov na 1000 ekonomicke aktívnych obyvateľov v roku 2010 bol v Žilinskom kraji (231,8), Bratislavskom kraji (229,9) a Prešovskom kraji (212,5). Naopak najnižší počet bol zaznamenaný v Košickom kraji (143,1), Banskobystrickom kraji (173,6) a v Nitrianskom kraji (194,6). Najvyšší počet podnikajúcich fyzických osôb (podnikateľov) – žien na 1000 ekonomicke aktívnych obyvateľov v roku 2010 bol dosiahnutý v Bratislavskom kraji (129,5) a s výrazným odstupom v Žilinskom kraji (93,5). Naopak najnižšie počty boli zaznamenané v Prešovskom kraji (82,6) a v Trnavskom (83,4) a Košickom kraji (86,2).

Graf č.4

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

3. Veková štruktúra fyzických osôb – podnikateľov

Veková štruktúra fyzických osôb – podnikateľov uvedená v tabuľke č. 2 prezentuje obraz o vekovom zložení podnikateľov podľa jednotlivých právnych foriem. Najväčšie zastúpenie dosahovali fyzické osoby – podnikatelia podľa údajov spracovaných z registra organizácií Štatistického úradu SR vo vekovej kategórii 30 až 39 ročných (28,6 %), následne v kategórii 40 až 49 ročných (27,1 %), v kategórii 50 až 59 ročných (22,2 %) a v kategórii menej ako 30 rokov (15,2 %). Vo vekovej kategórii 60 a viac ročných bolo aktívnych 7 % podnikateľov.

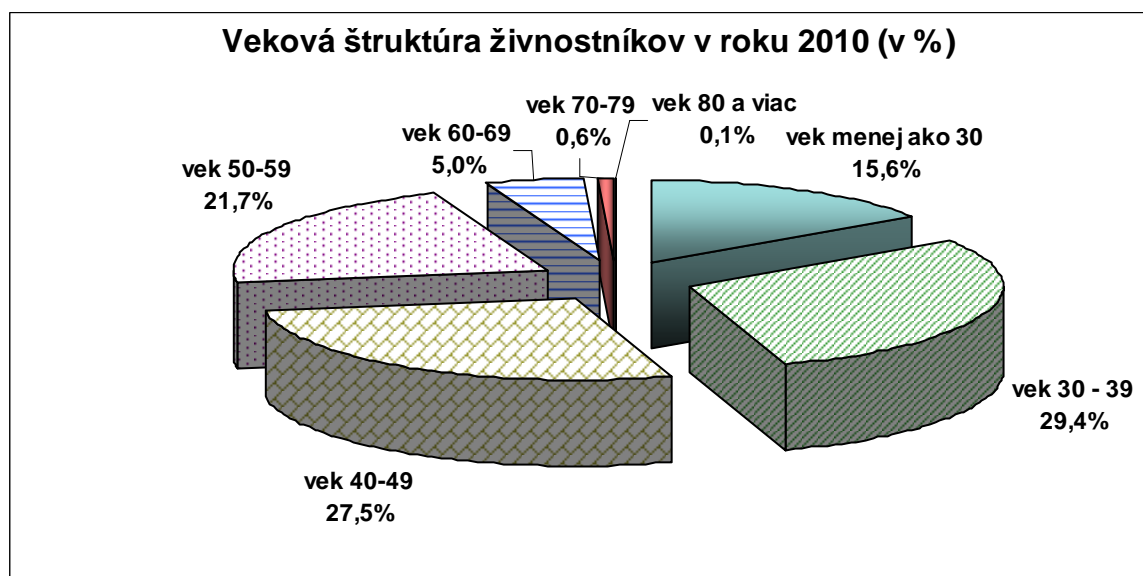
Tab. č. 2: Veková štruktúra fyzických osôb – podnikateľov podľa právnej formy

Vek/právna forma	živnostníci	samostatne hospodáriaci roľníci	slobodné povolania	spolu - FO podnikatelia
menej ako 30	15,6%	3,4%	10,5%	15,2%
30-39	29,4%	12,2%	20,2%	28,6%
40-49	27,5%	18,3%	21,1%	27,1%
50-59	21,7%	25,7%	29,9%	22,2%
60-69	5,0%	17,5%	15,1%	5,7%
70-79	0,6%	12,4%	2,8%	1,0%
80 a viac	0,1%	10,4%	0,3%	0,3%

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

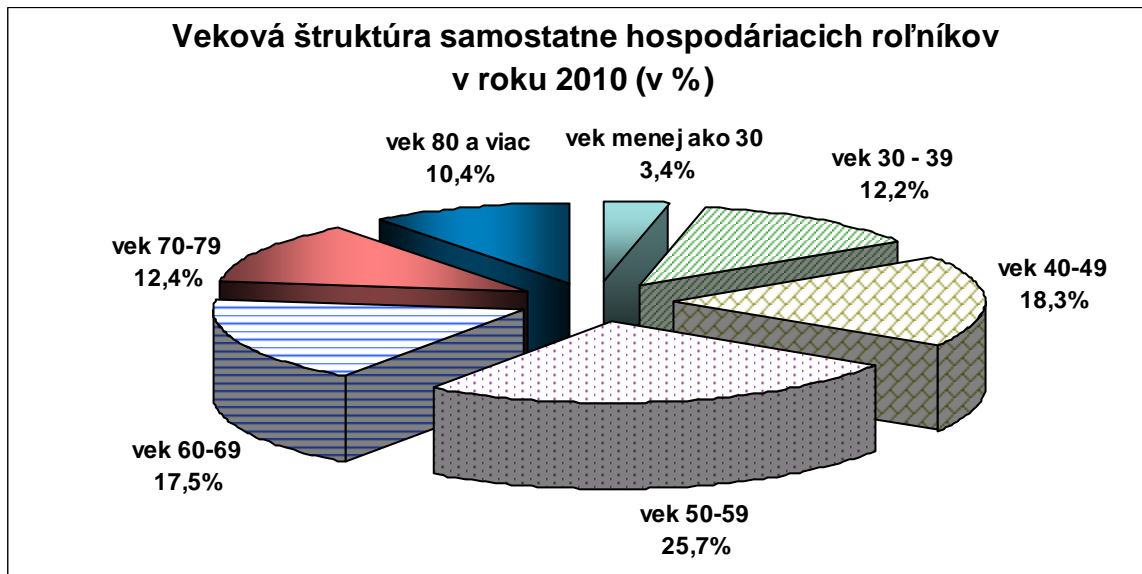
Pri pohľade na jednotlivé právne formy je zreteľné výrazné zastúpenie vyšších vekových kategórií podnikateľov u súkromne hospodáriacich roľníkov a osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach (podiel 50 a viac ročných tvoril 66,0 % v prípade SHR a 48,1 % u slobodných povolani). U živnostníkov dosiahol tento podiel 27,5 %. Naopak zastúpenie menej ako 30 ročných bolo najvýznamnejšie u živnostníkov (15,6 %), u SHR dosiahli len 3,4 % a v slobodných povolaniach 10,5 %. Grafické znázornenie vekovej štruktúry živnostníkov, samostatne hospodáriacich roľníkov a slobodných povolani je uvedené v grafe č. 5. až 7.

Graf č. 5

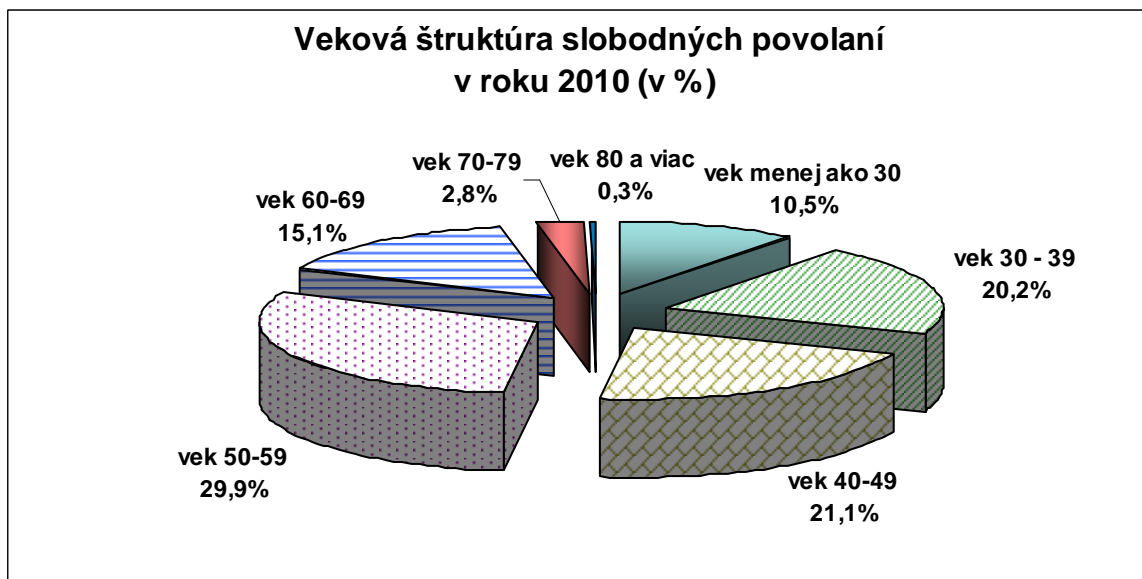
Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Graf č. 6

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

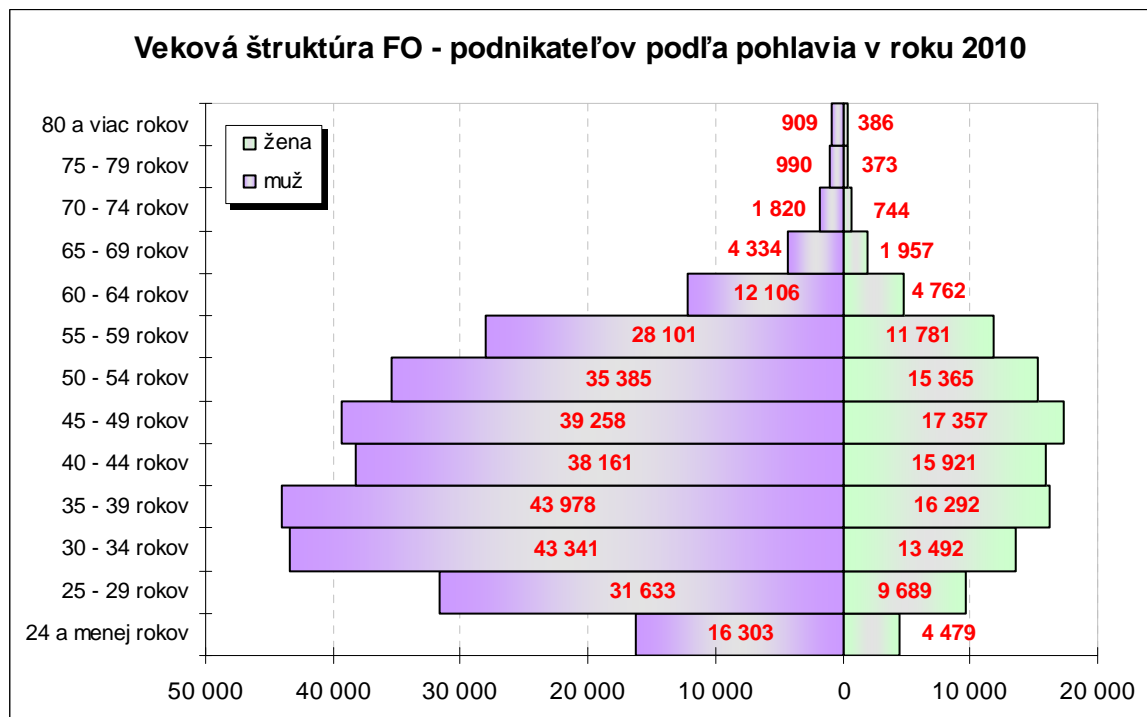
Graf č. 7

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Veková štruktúra FO - podnikateľov podľa pohlavia uvedená v grafe č. 8 znázorňuje výraznejšiu koncentráciu mužov v mladších vekových kategóriách 39 a menej ročných a naopak výraznejšiu koncentráciu žien v kategóriách 40 a viac ročných. Pomerne výrazné zastúpenie vekovej kategórie 50 a viac ročných fyzických osôb – podnikateľov (29,2 %) si bude vyžadovať zvýšenú pozornosť z dôvodu blížiacieho sa dosiahnutia dôchodkového veku týchto podnikateľov. Viac ako 1/4 súčasných podnikateľov môže z tohto dôvodu v najbližších 10 až 15 rokov ukončiť svoju činnosť. Z pohľadu právnych foriem najvýraznejšie zastúpenie 50 a viac ročných je u SHR (66,0 %) a slobod. povolání (48,1 %).

Graf č.8

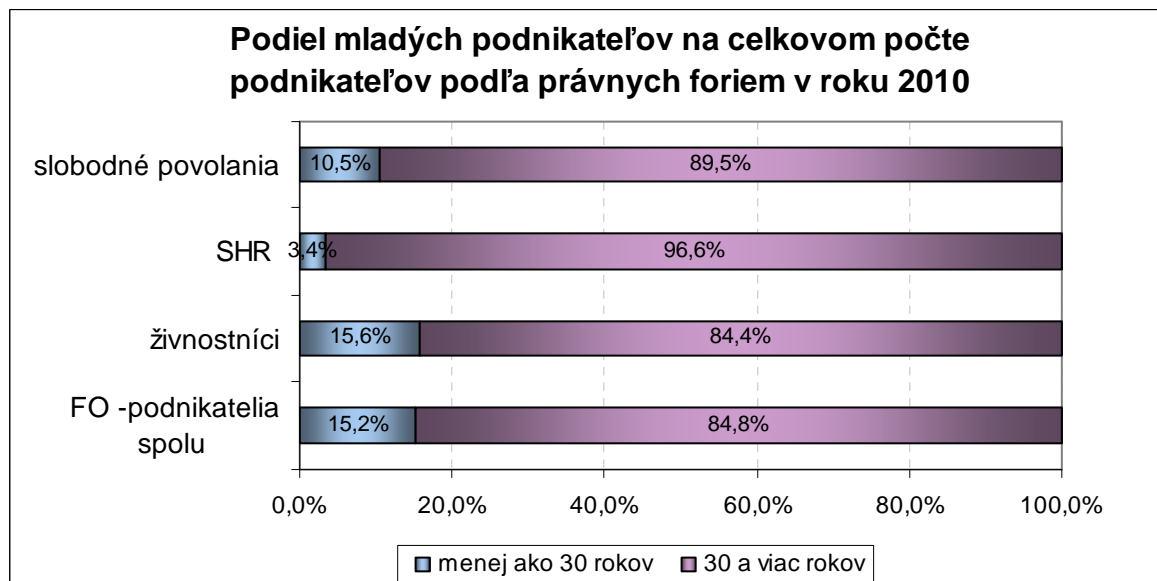

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

4. Štruktúra mladých podnikateľov – fyzických osôb vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov

Ku koncu roka 2010 bolo z celkového počtu aktívnych fyzických osôb – podnikateľov 15,2 % (62 104) vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov. Prakticky rovnaký podiel bol zaznamenaný v kategórii živnostníkov, avšak až o tretinu nižšie zastúpenie dosiahla táto veková kategória v rámci slobodných povolání čo svedčí o nižšom záujme mladých ľudí o tieto formy podnikania. Ešte vypuklejšia situácia je v kategórii súkromne hospodáriacich roľníkov, kde zastúpenie mladých do 30 rokov tvorilo len 3,4%. Zastúpenie mladých do 30 rokov v jednotlivých právnych formách je uvedené v grafe č. 9.

Graf č.9

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Z hľadiska rodového rozdelenia tvoria 77,2% fyzických osôb – podnikateľov do 30 rokov muži a 22,8 % ženy. V rámci jednotlivých právnych foriem dosahovali ženy – podnikateľky vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov najväčšie zastúpenie u osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach (55,9 %). Podstatne nižšie zastúpenie mali u živnostníkov (21,8 %) a samostatne hospodáriacich roľníkov (16,6 %). Rodové zloženie fyzických osôb – podnikateľov je uvedené v tabuľke č. 3.

Tab. č. 3: Rodové zloženie fyzických osôb – podnikateľov vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov podľa právnej formy

Rod/právna forma	živnostníci	samostatne hospodáriaci roľníci	slobodné povolania	spolu FO – podnikatelia
muž	78,2%	83,4%	44,1%	77,2%
žena	21,8%	16,6%	55,9%	22,8%

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

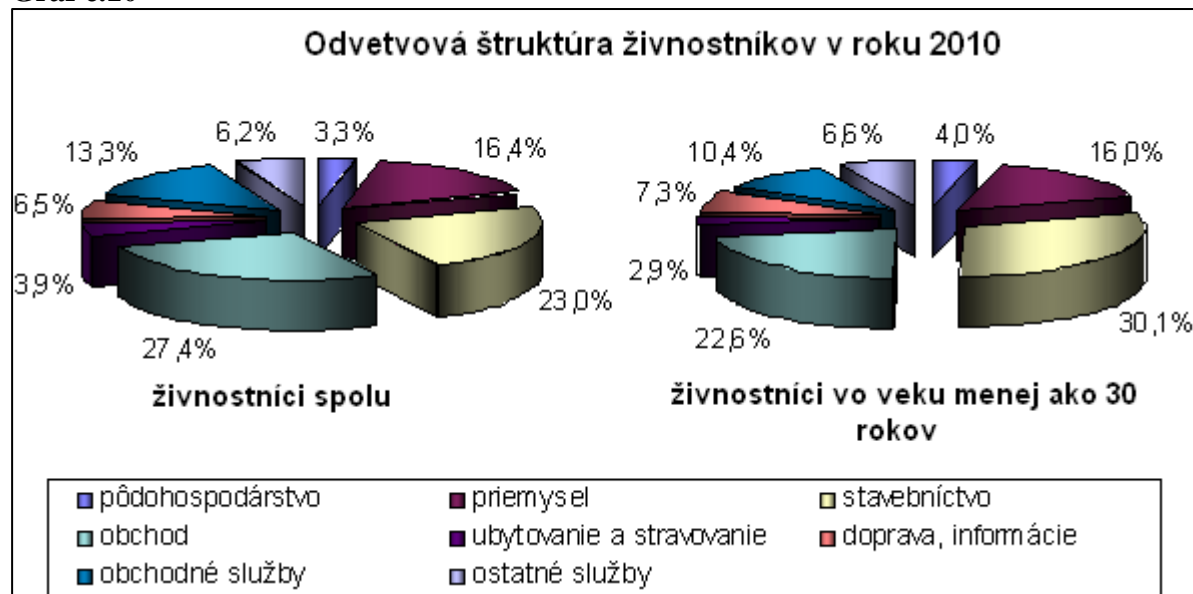
Odvetvová štruktúra živnostníkov a zastúpenie žien vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov podľa jednotlivých odvetví je uvedená v tabuľke č. 4 a v grafe č. 10. Z pohľadu jednotlivých odvetví najviac živnostníkov vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov podniká v stavebníctve (30,1 %, čo je o 7,1 p.b. viac ako u živnostníkov spolu), v obchode (22,6 %, čo je o 4,8 p.b. menej ako u živnostníkov spolu), v priemysle (16,0 %) a v obchodných službách (10,4 %, čo je o 2,9 p.b. menej ako u živnostníkov spolu). Naopak najmenej živnostníkov vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov pôsobí v oblasti ubytovania a stravovania (2,9 %), doprave a informáciách (7,3 %), ostatných službách (6,6 %) a v pôdohospodárstve (4,0 %).

Tab. č. 4: Odvetvová štruktúra živnostníkov a zastúpenie žien v jednotlivých odvetviach – živnostníci spolu a živnostníci vo veku menej ako 30 rokov (v %)

Odvetvie	odvetvová štruktúra		zastúpenie žien	
	živnostníci spolu	živnostníci vo veku menej ako 30 rokov	živnostníci spolu	živnostníci vo veku menej ako 30 rokov
pôdohospodárstvo	3,3%	4,0%	9,9%	7,8%
priemysel	16,4%	16,0%	13,5%	7,7%
stavebníctvo	23,0%	30,1%	1,8%	1,7%
obchod	27,4%	22,6%	38,9%	36,1%
ubytovanie a stravovanie	3,9%	2,9%	39,3%	36,0%
doprava, informácie	6,5%	7,3%	14,0%	13,8%
obchodné služby	13,3%	10,4%	49,3%	47,0%
ostatné služby	6,2%	6,6%	60,2%	69,9%
Spolu	100%	100%	26,3 %	21,8%

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

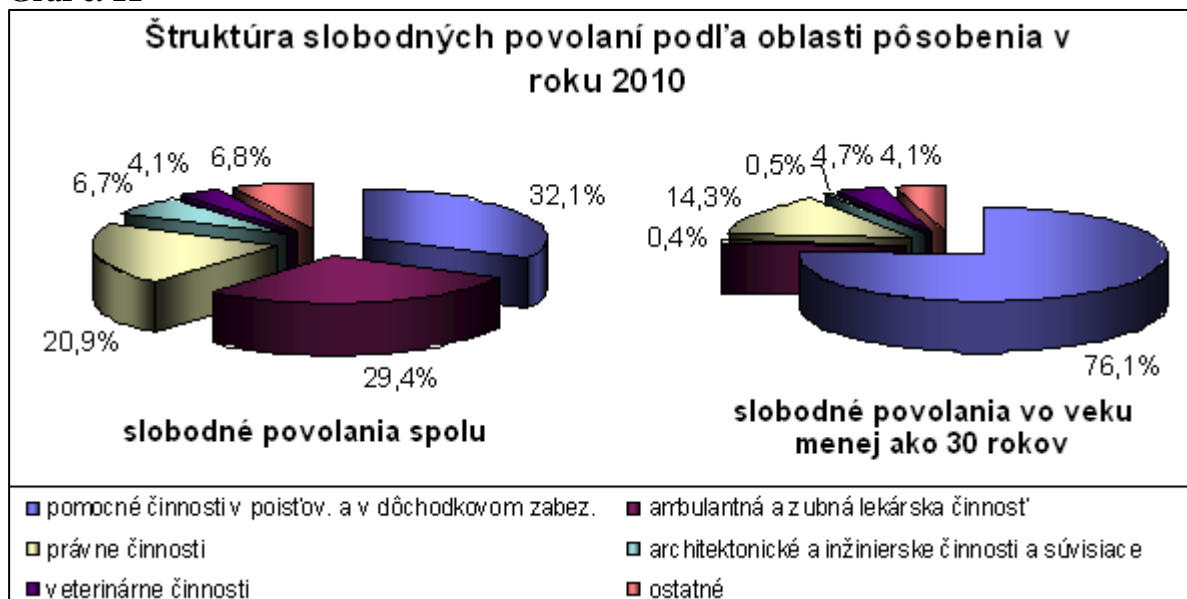
Viac ako dvoj tretinové zastúpenie (69,9 %) dosahujú ženy – živnostníčky vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov v odvetví ostatných služieb, v obchodných službách dosahujú 47,0 %, v obchode 36,1 % a v ubytovaní a stravovaní 36,0 %. Naopak najmenšie zastúpenie vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov majú ženy v stavebníctve (1,7 %), priemysle (7,7 %) a v pôdohospodárstve (7,8 %).

Graf č.10

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Viac ako tri štvrtiny (76,1 %) osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach vo veku menej ako 30 rokov pôsobilo v oblasti v oblasti pomocných činností v poisťovníctve a v dôchodkovom zabezpečení (zastúpenie žien bolo 58,5 %), 14,3 % osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach vo veku menej ako 30 rokov pôsobilo v oblasti právnych činností (zastúpenie žien bolo 46,9 %) a 4,7 % osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach vo veku menej ako 30 rokov pôsobilo v oblasti veterinárnych činností (zastúpenie žien bolo 67,4 %). Ostatné oblasti povolání mali menšie ako 0,4 % zastúpenie na celkovom počte osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach vo veku menej ako 30 rokov.

Graf č. 11

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Regionálna štruktúra živnostníkov a zastúpenie žien vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov podľa jednotlivých regiónov je uvedená v tabuľke č. 5. V rámci regionálnej štruktúry najviac živnostníkov vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov podniká v Žilinskom kraji (18,9 %) a Prešovskom kraji (16,1 %). Naopak najmenej živnostníkov pôsobí v Košickom (8,8 %) a Banskobystrickom kraji (10,3 %).

Viac ako priemerné mali zastúpenie ženy – živnostníčky vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov v Bratislavskom kraji (31,2 %), Košickom kraji (26,6 %), Banskobystrickom kraji (25,0 %), Nitrianskom (23,6 %) a Trnavskom kraji (22,6 %). V ostatných krajoch dosahovali ženy – živnostníčky podiel od 14,9 % (Žilinský kraj) do 21,2 % (Trenčiansky kraj).

Tab. č. 5: Regionálna štruktúra živnostníkov a zastúpenie žien v jednotlivých regiónoch – živnostníci spolu a živnostníci vo veku menej ako 30 rokov (v %)

Región	regionálna štruktúra		zastúpenie žien	
	živnostníci spolu	živnostníci vo veku menej ako 30 rokov	živnostníci spolu	živnostníci vo veku menej ako 30 rokov
Bratislava	15,2%	11,9%	32,7%	31,2%
Trnava	10,9%	10,5%	25,0%	22,6%
Trenčín	11,3%	11,7%	25,0%	21,2%
Nitra	12,5%	11,7%	25,8%	23,6%
Žilina	14,6%	18,9%	21,9%	14,9%
Banská Bystrica	10,7%	10,3%	29,1%	25,0%
Prešov	14,7%	16,1%	21,8%	16,9%
Košice	10,1%	8,8%	30,4%	26,6%
Spolu	100%	100%	26,3%	21,8%

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Regionálna štruktúra osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a zastúpenie žien vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov podľa jednotlivých regiónov je uvedená v tabuľke č. 6.

Tab. č. 6: Regionálna štruktúra osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a zastúpenie žien v jednotlivých regiónoch – slobodné povolania spolu a slobodné povolania vo veku menej ako 30 rokov (v %)

Región	regionálna štruktúra		zastúpenie žien	
	slobodné povolania spolu	slobodné povolania vo veku menej ako 30 rokov	slobodné povolania spolu	slobodné povolania vo veku menej ako 30 rokov
Bratislava	20,0%	15,8%	48,7%	49,7%
Trnava	8,8%	10,6%	55,3%	54,5%
Trenčín	9,6%	8,8%	57,2%	61,3%
Nitra	12,8%	16,3%	58,7%	61,7%
Žilina	10,2%	9,5%	57,9%	60,2%
Banská Bystrica	11,2%	12,1%	54,5%	56,0%
Prešov	13,0%	11,6%	51,9%	54,3%
Košice	14,4%	15,4%	53,9%	52,7%
Spolu	100%	100,0%	54,1%	55,9%

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

5. Štruktúra začínajúcich podnikateľov – novo zaradených fyzických osôb do registra organizácií ŠUSR v roku 2010

Z celkového počtu novo zaradených fyzických osôb – podnikateľov (37 395) do registra organizácií ŠU SR v roku 2010 bolo 69,4 % mužov a 30,6 % žien. 53,4 % podiel dosahovali ženy – podnikateľky u osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach. Podstatne nižšie zastúpenie mali u živnostníkov (29,1 %) a samostatne hospodáriacich roľníkov (24,6 %).

Tab. č. 7: Rodové zloženie začínajúcich podnikateľov - novo zaradených fyzických osôb do registra organizácií v roku 2010 podľa právnej formy

Rod/právna forma	živnostníci	samostatne hospodáriaci roľníci	slobodné povolania	spolu FO – podnikatelia
muž	70,9%	75,4%	46,6%	69,4%
žena	29,1%	24,6%	53,4%	30,6%

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

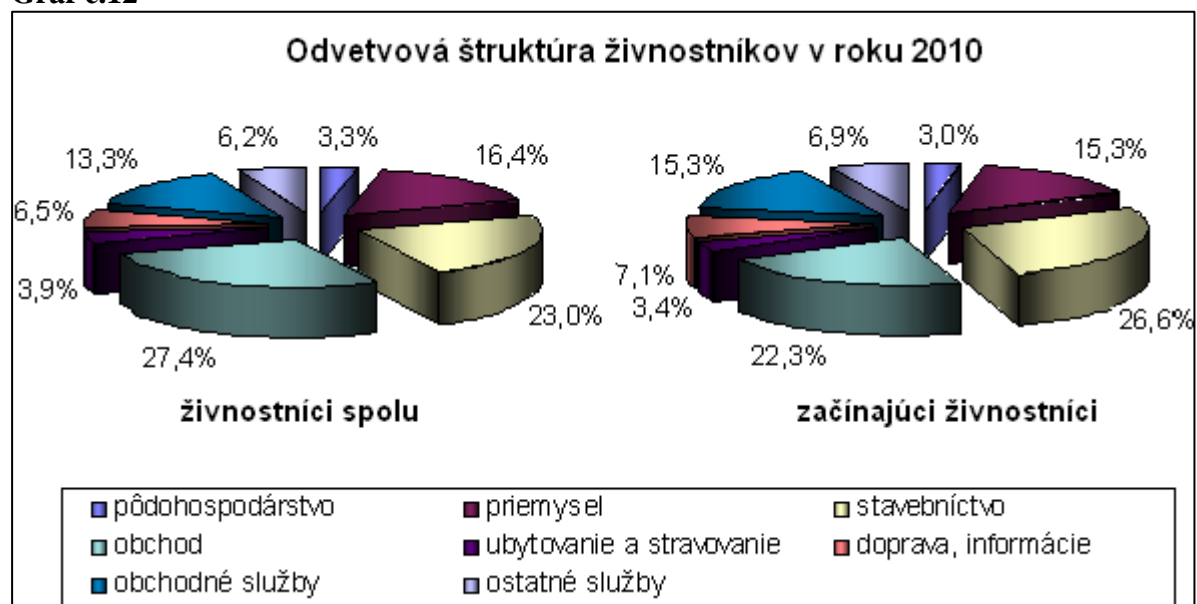
Odvetvová štruktúra a zastúpenie žien novo zaradených živnostníkov do registra organizácií v roku 2010 podľa jednotlivých odvetví je uvedená v tabuľke č. 8. Najviac preferovanými odvetvami pre začiatok podnikania živnostníkov v roku 2010 bolo odvetvie stavebníctva (26,6 %, čo je o 3,6 p.b. viac ako u živnostníkov spolu), obchod (22,3 %, čo je o 5,1 p.b. menej ako u živnostníkov spolu), priemysel (15,3 %) a obchodné služby (15,3 %). Naopak najmenej novo začínajúcich živnostníkov v roku 2010 začalo podnikat' v oblasti pôdohospodárstva (3,0 %), ubytovania a stravovania (3,4 %), ostatných služieb (6,9 %) a v doprave a informáciách (7,1 %).

Tab. č. 8: Odvetvová štruktúra živnostníkov a zastúpenie žien v jednotlivých odvetviach – živnostníci spolu a začínajúci živnostníci v roku 2010 (v %)

Odvetvie	odvetvová štruktúra		zastúpenie žien	
	živnostníci spolu	začínajúci živnostníci v roku 2010	živnostníci spolu	začínajúci živnostníci v roku 2010
pôdohospodárstvo	3,3%	3,0%	9,9%	17,1%
priemysel	16,4%	15,3%	13,5%	14,9%
stavebníctvo	23,0%	26,6%	1,8%	2,2%
obchod	27,4%	22,3%	38,9%	44,9%
ubytovanie a stravovanie	3,9%	3,4%	39,3%	47,9%
doprava, informácie	6,5%	7,1%	14,0%	16,9%
obchodné služby	13,3%	15,3%	49,3%	55,6%
ostatné služby	6,2%	6,9%	60,2%	73,2%
Spolu	100%	100%	26,3 %	29,8%

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Najvyšší podiel dosahujú novo začínajúce ženy – živnostníčky v odvetví ostatných služieb (73,2 %), obchodných služieb (55,6 %), ubytovania a stravovania (47,9 %) a v obchode (44,9 %). Naopak najmenšie zastúpenie v kategórii novo začínajúcich živnostníkov majú ženy v stavebníctve (2,2 %), priemysle (14,9 %), v doprave a informáciách (16,9 %) a v pôdohospodárstve (17,1 %).

Graf č.12

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Odvetvová štruktúra novo začínajúcich podnikateľov - slobodné povolania, ktoré boli zaradení do registra organizácií v roku 2010 podľa jednotlivých oblastí je uvedená v tabuľke č. 9.

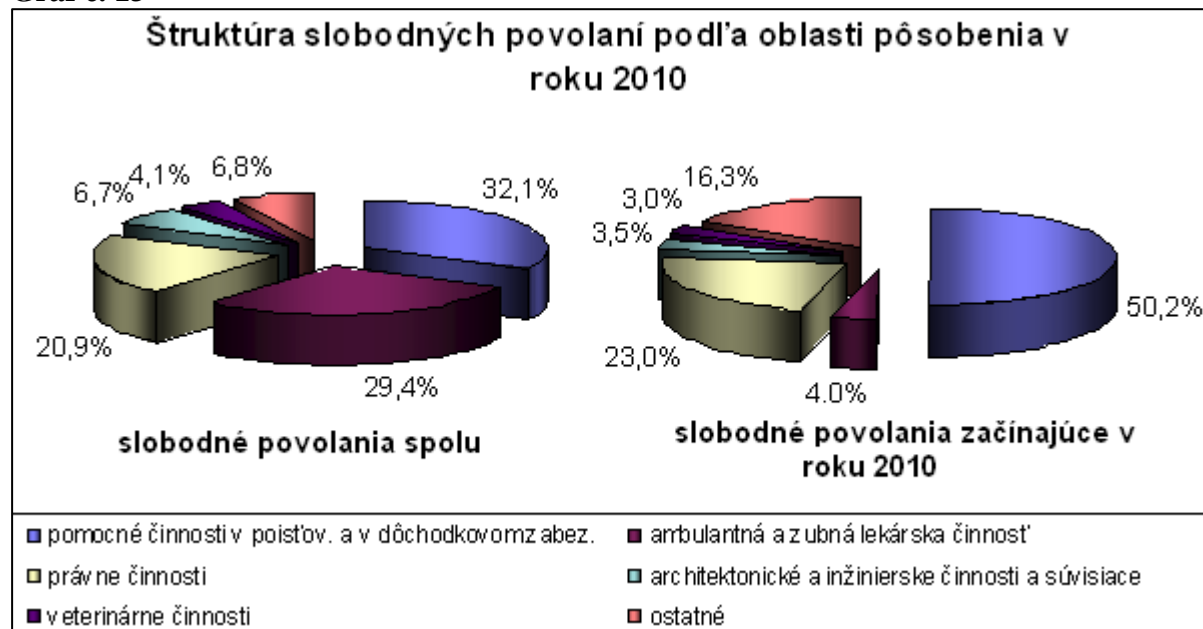
Tab. č. 9: Odvetvová štruktúra osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a zastúpenie žien – slobodné povolania spolu a osoby začínajúce podnikat' ako slobodné povolania v roku 2010 (v %)

Odvetvie	odvetvová štruktúra		zastúpenie žien	
	slobodné povolania spolu	začínajúce slobodné povolania v roku 2010	slobodné povolania spolu	začínajúce slobodné povolania v roku 2010
pomocné činnosti v poisťov. a v dôchodkovom zabezpečení	32,1%	50,2%	65,6%	60,6%
ambulantná a zubná lekárska činnosť	29,4%	4,0%	63,3%	54,0%
právne činnosti	20,9%	23,0%	41,9%	47,2%
architektonické a inžinierske činnosti a súvisiace	6,7%	3,5%	19,8%	18,6%
veterinárne činnosti	4,1%	3,0%	22,0%	48,6%
ostatné	6,8%	16,3%	51,2%	47,8%
Spolu	100%	100,0%	54,1%	53,4%

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Najviac preferovanými oblasťami pre začínajúcich podnikateľov - slobodné povolania boli pomocné činnosti v poisťovníctve a v dôchodkovom zabezpečení (50,2 %, čo je o 18,1 p.b. viac ako u slobodných povolaní spolu), právne činnosti 23,0 % a ostatné oblasti 16,3 % (napr.: 4,7 % pomocné činnosti finančných služieb okrem poistení, 3,0 % ostatná zdravotná starostlivosť). Viac ako priemerné mali zastúpenie ženy u osôb podnikajúcich ako slobodné povolania, ktoré boli zaradené do registra organizácií v roku 2010 v oblasti pomocných činností v poisťovníctve a v dôchodkovom zabezpečení (60,6 %) a v oblasti ambulantnej a zubnej lekárskej starostlivosti (54,0 %).

Graf č. 13

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

V rámci regionálnej štruktúry najviac začínajúcich živnostníkov začalo podnikat' v Prešovskom kraji (16,4 %) a Žilinskom kraji (16,0 %). Naopak najmenej novo začínajúcich živnostníkov pôsobí v Trnavskom (9,1 %) a Košickom kraji (10,9 %). Regionálna štruktúra

a zastúpenie žien v kategórii novo začínajúcich živnostníkov podľa jednotlivých regiónov je uvedená v tabuľke č. 10.

V kategórii začínajúcich živnostníkov mali viac ako priemerné zastúpenie ženy v Bratislavskom kraji (39,4 %), Košickom kraji (32,5 %), Banskobystrickom kraji (31,9 %), a v Trnavskom kraji (30,7 %). V ostatných krajoch dosahovali ženy – živnostníčky podiel od 24,7 % (Prešovský kraj) do 28,6 % (Nitriansky kraj).

Tab. č. 10: Regionálna štruktúra živnostníkov a zastúpenie žien v jednotlivých regiónoch – živnostníci spolu a začínajúci živnostníci v roku 2010 (v %)

Región	regionálna štruktúra		zastúpenie žien	
	živnostníci spolu	začínajúci živnostníci v roku 2010	živnostníci spolu	začínajúci živnostníci v roku 2010
Bratislava	15,2%	11,2%	32,7%	39,4%
Trnava	10,9%	9,1%	25,0%	30,7%
Trenčín	11,3%	11,7%	25,0%	28,4%
Nitra	12,5%	12,7%	25,8%	28,6%
Žilina	14,6%	16,0%	21,9%	26,4%
Banská Bystrica	10,7%	11,9%	29,1%	31,9%
Prešov	14,7%	16,4%	21,8%	24,7%
Košice	10,1%	10,9%	30,4%	32,5%
Spolu	100,0%	100,0%	26,3%	29,8%

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Najviac osôb podnikajúcich ako slobodné povolania začalo v roku 2010 podnikat' v Bratislavskom kraji (19,4 %, zastúpenie žien bolo 48,5 %), v Nitrianskom kraji (14,2 %, zastúpenie žien bolo 57,1 %) a v Banskobystrickom kraji (13,8 %, zastúpenie žien bolo 51,7 %).

Tab. č. 11: Regionálna štruktúra osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a zastúpenie žien – slobodné povolania spolu a osoby začínajúce podnikat' ako slobodné povolania v roku 2010 (v %)

Región	regionálna štruktúra		zastúpenie žien	
	slobodné povolania spolu	začínajúce slobodné povolania v roku 2010	slobodné povolania spolu	začínajúce slobodné povolania v roku 2010
Bratislava	20,0%	19,4%	48,7%	48,5%
Trnava	8,8%	9,8%	55,3%	55,7%
Trenčín	9,6%	9,5%	57,2%	55,9%
Nitra	12,8%	14,2%	58,7%	57,1%
Žilina	10,2%	9,5%	57,9%	61,9%
Banská Bystrica	11,2%	13,8%	54,5%	51,7%
Prešov	13,0%	11,3%	51,9%	51,4%
Košice	14,4%	12,5%	53,9%	50,0%
Spolu	100,0%	100,0%	54,1%	53,4%

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Veková štruktúra fyzických osôb – podnikateľov uvedená v tabuľke č.12 a v grafe č. 14 prezentuje obraz o vekovom zložení začínajúcich živnostníkov podľa jednotlivých vekových

kategórií. Podľa údajov spracovaných z registra organizácií ŠUSR mali najväčšie zastúpenie začínajúci živnostníci vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov (41,6 %), následne v kategórii 30 až 39 rokov (30,4 %), v kategórii 40 až 49 rokov (16,8 %) a v kategórii 50 až 59 rokov (9,3 %).

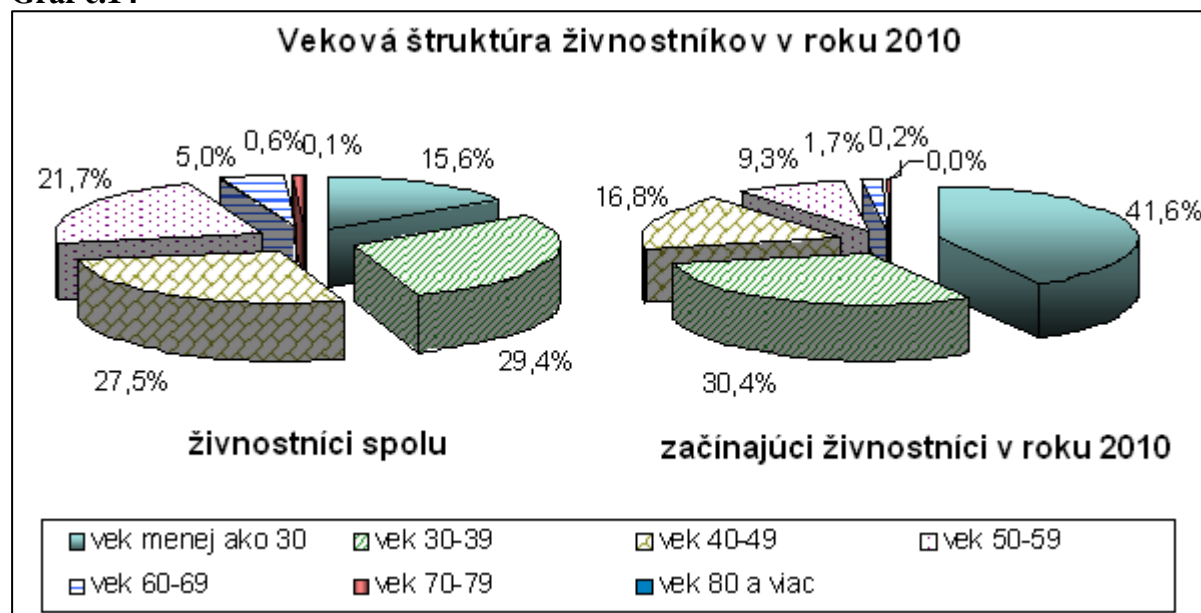
Tab. č. 12: Veková štruktúra živnostníkov v roku 2010 podľa pohlavia – živnostníci spolu a začínajúci živnostníci v roku 2010 (v %)

Vek	živnostníci spolu			začínajúci živnostníci v roku 2010		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
menej ako 30	15,6%	16,2%	12,6%	41,6%	44,4%	35,1%
30-39	29,4%	29,5%	26,5%	30,4%	29,7%	31,9%
40-49	27,5%	26,1%	29,6%	16,8%	15,6%	19,5%
50-59	21,7%	21,4%	24,1%	9,3%	8,7%	10,6%
60-69	5,0%	5,5%	6,0%	1,7%	1,4%	2,6%
70-79	0,6%	0,9%	1,0%	0,2%	0,1%	0,3%
80 a viac	0,1%	0,3%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Začínajúcich živnostníkov bolo vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov o 26,0 p.b. viac ako v celkovej populácii živnostníkov, vo vekovej kategórii 30 až 39 rokov o 1 p.b. viac a naopak menej vo vekových kategóriách 40 až 49 rokov (o 10,7 p.b.), 50 až 59 rokov (o 12,4 p.b.) a vo vekovej kategórii 60 a viac rokov (o 3,8 p.b.).

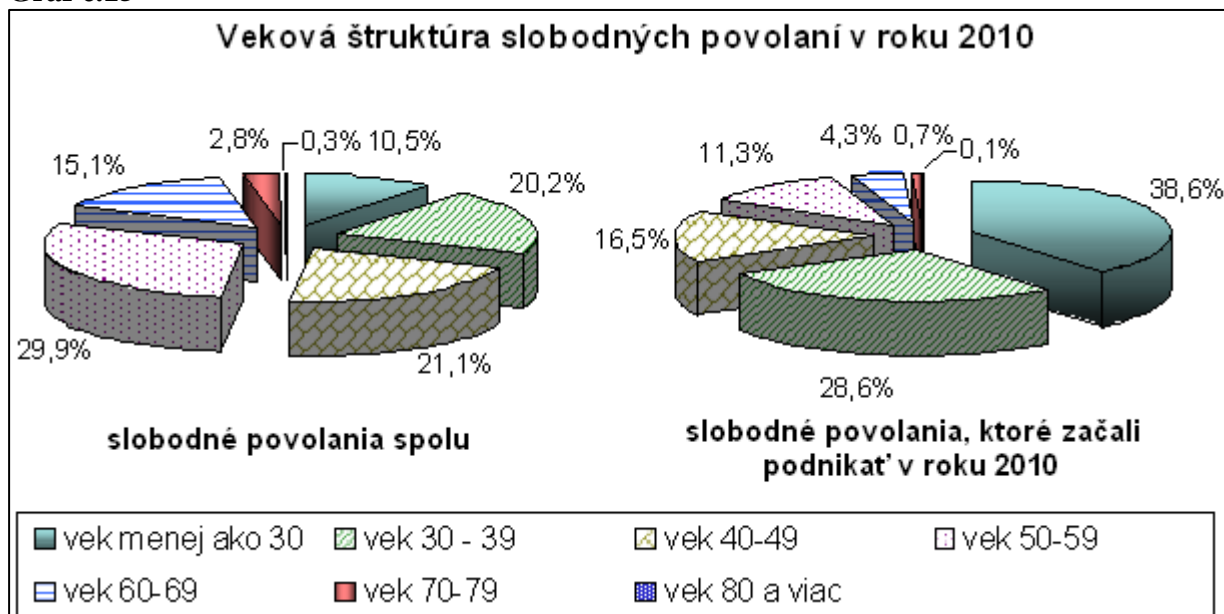
Graf č.14

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Z celkového počtu osôb, ktoré začali v roku 2010 podnikat' ako slobodné povolania (1 244) bolo 38,6 % vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov, 28,6 % vo vekovej kategórii od 30 do 39 rokov, 16,5 % vo vekovej kategórii od 40 do 49 rokov, 11,3 % vo vekovej kategórii od 50 do 59 rokov a 5,1 % vo vekovej kategórii viac ako 60 rokov.

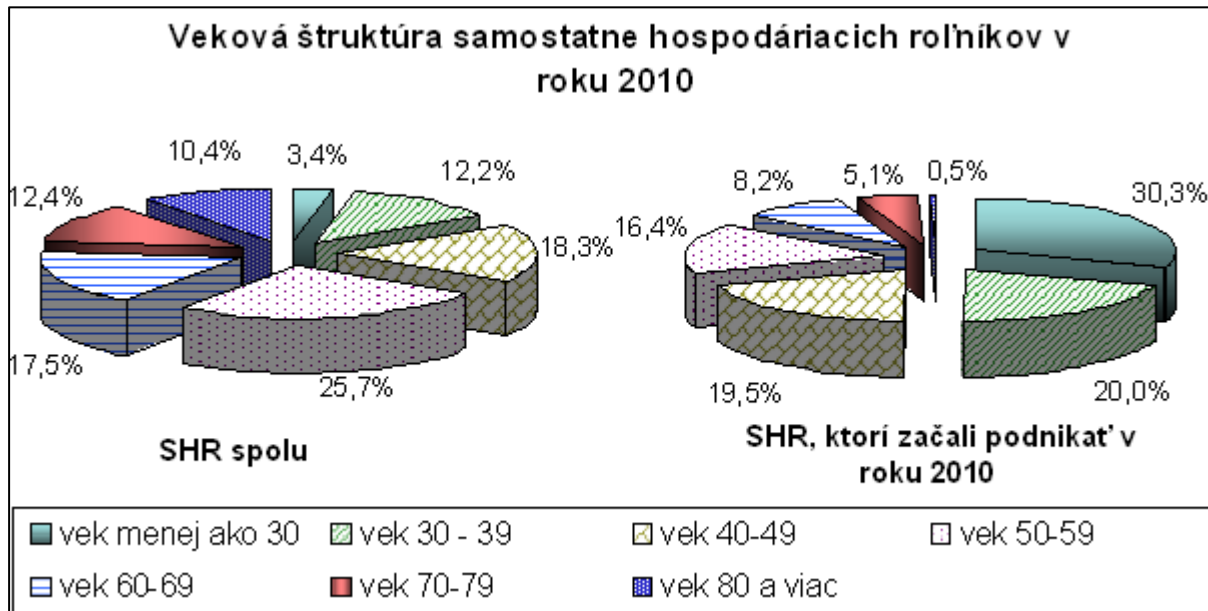
Graf č.15

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

Z celkového počtu samostatne hospodáriacich roľníkov, ktorí začali v roku 2010 podnikat' (195) bola takmer jedna tretina (30,3 %) vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov, 20,0 % osôb bolo vo vekovej kategórii od 30 do 39 rokov, 19,5 % vo vekovej kategórii od 40 do 49 rokov, 16,4 % vo vekovej kategórii od 50 do 59 rokov a 13,8 % vo vekovej kategórii viac ako 60 rokov.

Graf č.16

Zdroj: Register organizácií ŠUSR, spracované NARMSP

6. Záver

- z celkového počtu fyzických osôb – podnikateľov evidovaných v registri organizácií Štatistického úradu SR (410 308) bolo ku koncu roka 2010 72,5 % mužov a 27,5 % žien. Pri medziročnom porovnaní došlo k zníženiu podielu žien o 0,2 p.b..
- v rámci jednotlivých právnych foriem dosahovali ženy – podnikateľky v roku 2010 najväčšie zastúpenie u osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach (54,1 %). Podstatne nižšie zastúpenie mali u živnostníkov (26,3 %) a samostatne hospodáriacich roľníkov (24,8 %).
- najväčšie zastúpenie dosahujú ženy – živnostníčky v odvetví ostatných služieb (60,2 %), obchodných službách (49,3 %), obchode (38,9 %) a v ubytovaní a stravovaní (39,3 %).
- ženy podnikajúce v slobodných povolaniach dosiahli nadpriemerné zastúpenie v oblasti pomocných činností v poisťovníctve a dôchodkovom zabezpečení (65,6 %), ambulantnej a zubnej lekárskej činnosti (63,3 %) a v ostatných činnostiach.
- najvýznamnejšie zastúpenie dosahovali fyzické osoby – podnikatelia vo vekovej kategórii 30 až 39 ročných (28,6 %), následne v kategórii 40 až 49 ročných (27,1 %), v kategórii 50 až 59 ročných (22,2 %) a v kategórii menej ako 30 rokov (15,2 %). Vo vekovej kategórii 60 a viac ročných bolo aktívnych 7 % podnikateľov.
- z pohľadu jednotlivých právnych foriem je najvýraznejšie zastúpenie vyšších vekových kategórií podnikateľov u súkromne hospodáriacich roľníkov a osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach (podiel 50 a viac ročných tvoril 66,0 % v prípade SHR a 48,1 % u slobodných povolání). U živnostníkov dosiahol tento podiel 27,5 %.
- v roku 2010 bolo z celkového počtu aktívnych fyzických osôb – podnikateľov 15,2 % (62 104) vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov, pričom 77,2 % bolo mužov a 22,8 % žien. V kategórii súkromne hospodáriacich roľníkov bolo zastúpenie mladých do 30 rokov len 3,4%.
- 55,9 % podiel dosahovali ženy – podnikateľky vo vekovej kategórii menej ako 30 rokov u osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach. U živnostníkov mali zastúpenie 21,8 % a u samostatne hospodáriacich roľníkov 16,6 %.
- muži tvorili 69,4 % z celkového počtu (37 395) novo zaradených fyzických osôb – podnikateľov do registra organizácií ŠU SR v roku 2010 a ženy 30,6 %.
- 53,4 % podiel dosahovali novo začínajúce ženy – podnikateľky u osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach. Podstatne nižšie zastúpenie mali u živnostníkov (29,1 %) a samostatne hospodáriacich roľníkov (24,6 %).
- najviac preferovanými odvetviami pre začiatok podnikania živnostníkov v roku 2010 bolo odvetvie stavebníctva (26,6 %, čo je o 3,6 p.b. viac ako u živnostníkov spolu), obchodu (22,3 %, čo je o 5,1 p.b. menej ako u živnostníkov spolu), priemyslu (15,3 %) a obchodných služieb (15,3 %).